

BARVY V ČEŠTINĚ

Sémiotika barevného

barevné x nebarevné (*bezbarvé, šedé, šedivé, bledé*)
souvisí s významem **svobody**

barevnost oděvů ve středověku

šeré sukno, šer

„*Jedinét' smrt rovně měří, bez peněz každému měří, tak v šarlatu jako v šerí.*“

Barevnost v jazyce

= barevná **příznakovost**

barevné sklo, barevný papír, barevné dřevo, barevné kovy jakou barvu má pštos,
„jazykově nebarevné“ věci

doklady z Jungmannova Č-N slovníku:

heslo *barevný*: *dobře barevný člověk; barevné pivo – opak bledé pivo*

barevné vlasy, obočí

stč. frazémy: *víc barvy než pravdy*

často pod ovčí barvou tají se vlci loupežní

nč. frazémy: *přiznat barvu,*

muset s barvou ven

prototyp nebarevnosti v jazyce

šedá – šedý život, šedost a průměrnost literatury...

prototyp barevnosti v jazyce

červená – barva barev

ad etymologie – *červec nachový*

kras- (rusky *krasnyj*); psl. *krasa*

kraslice

prototypy – krev a oheň

zabarvení tváře

frazémy: *modrý zimou, vzteky zelený, bílý jako stěna, rudý jako rak*

Jakou barvu má obličej člověka? – v jazyce žádnou

mít dobrou barvu, nemít žádnou barvu (v obličejí), *být bledý*

ad *bledý* - přenesené významy: *bledé světlo, vypadá to s ním bledě,*

vidím to bledě, černě x růžově

zelená

barva rostlinnosti

být celý zelený

zelený démon, zelený přízrak.

žlutá

modrá

v souvislosti s lidským tělem - ohrožení života, smrt:

dusil se, až zmodral; promodralý zimou

ve stč.: *siný, sinalý*; rus. *sinij* = „tmavě modrý“, polsky *siny*

modřina

byl celý modrý - více významů